

STU

BEST PRACTICE

JANUAR 2019

INDLEDNING

BAGGRUND OG METODE

For at få viden om, **hvordan kommunerne bedst muligt kan tilrettelægge STU**, så frafald begrænses, og der sker en god udslusning, har Undervisningsministeriet bedt Epinion om at udarbejde en benchmark-analyse, der skal resultere i et best practice-katalog.

Formålet med *benchmark-analysen* har været at få identificeret vellykkede procedurer og arbejdsgange i den kommunale praksis. Benchmark-analysen har herefter **dannet grundlag for at identificere best practice** på området med hensyn til, hvordan kommuner og udbydere af STU kan planlægge og gennemføre en **god udslusning** fra STU over til andre aktiviteter, samt hvordan en god kommunal praksis undervejs i forløbet kan **begrænse negativt frafald** fra STU.

Best-practice-eksemplerne skal på denne måde tjene som **inspiration til udvikling af praksis for kommunale medarbejdere og udbydere af STU** fx i forhold til at skabe nye samarbejdsformer og procedurer.

Analysen er gennemført ved en indledende interviewrunde med interessenter, analyse af statistiske data, spørgeskemaundersøgelser blandt kommunale aktører (Ungdommens Uddannelsesvejledning, jobcentre og forvaltninger), STU-institutioner og forældre. På grundlag heraf er der **udvalgt otte kommuner med god udslusning og/eller lavt frafald**, og der er gennemført dybdegående interview med aktørerne, herunder i alt 11 STU-institutioner.

Best practice-eksemplerne i dette katalog er identificeret gennem disse dybdegående interview og spørgeskemaundersøgelserne og giver altså et billede af den gode forvaltning af STU og **kan give inspiration til kommunernes arbejde med etablering af den kommunale ungeindsats**.

DEN KOMMUNALE UNGEINDSATS

En del af best practice-eksemplerne stammer fra kommuner, som allerede nu har ladet sig inspirere af den kommende kommunale ungeindsats (KUI)

KUI træder i kraft i 2019 med **samling af UU-, jobcenter- og socialforvaltningsopgaver** for unge op til 25 år og indførelse af én kommunal kontaktperson for unge, der har behov for en sådan.

Flere af eksemplerne ligger således **godt i tråd med ambitionen med den kommunale ungeindsats** og vil kunne give inspiration til kommuner, der står foran at skulle omlægge dele af organiseringen på området.

INDDRAGELSE AF DEN UNGE OG FORÆLDRE

Det er afgørende, at den unge og ofte også forældre dels er orienterede omkring forløbet – både om den løbende udvikling på institutionen, men i særlig høj grad i forbindelse med overgange. Dels for at eleven og forældre bedre kan overskue forløbet, men også for at sikre deres medejerskab til forløbet.

Afklaring af den unge og forældre inden STU

Den unge og den unges forældre klædes tidligt på til STU-forløb gennem en forventningsafstemning i forhold til den unges behov og muligheder, fx ved kortere eller længere besøg på én eller flere relevante institutioner. De inddrages i udarbejdelsen af uddannelsesplanen, herunder indflydelse på, hvilke institutioner, der kan være relevante for den unge

Løbende inddragelse af forældre

I de tilfælde det er til gavn for den unge, inddrages forældrene i så mange processer som muligt i STU-forløbet. Det bidrager til at skabe medejerskab blandt forældrene og en løbende forventningsafstemning.

KOORDINERING I KOMMUNEN OG MED INSTITUTIONERNE

For løbende at sikre gennemsigtighed og høj kvalitet på STU-institutionerne opstilles overordnede rammer for institutionerne. Pejlemærket handler således først og fremmest om forholdet mellem forvaltningen med ansvaret for STU og STU-institutionerne.

Integreret medarbejderteam med faste procedurer for samarbejde

Kommunen udpeger et team af medarbejdere med de relevante funktioner (UU, jobcenter, forvaltning(er)) i forhold til STU-elever og én fast kontakt til den unge. Teamet mødes med fast frekvens og gør status over alle kommunens STU-elever.

Gennemsigtighed i kvalitetsstandarder og løbende opfølgning

Kommunen kan fastsætte kvalitetsstandarder, som institutionerne skal leve op til på en række specifikke områder. Fx løbende fokus på fravær, og krav om kontakt og aktivitet i forbindelse med pauser.

Tæt kobling af STU der understøtter koordinering af indsatser

STU forankres i den kommunale forvaltningsenhed, der har ansvar for handicap og støtteforanstaltninger, hvormed det sikres, at mål for den unge fra flere instanser koordineres og kan arbejdes sammen til én plan.

Modeller for fastsættelse af rammer for samarbejdet med STU-institutionerne

Kommunen kan vælge at indgå deciderede aftaler med en række institutioner, som man fortrinsvis vil anvende, på grundlag af sine kvalitetsstandarder. En række kommuner har gode erfaringer – herunder sikring af kvalitet og økonomiske rammer – med at indgå aftalerne efter et offentligt udbud af STU-opgaven.

Inddragelse af mentorer/støttekontaktpersoner som hjælp til "alt det andet"

Kommunens faste kontaktperson samarbejder med STU-institutionen, herunder med en evt. mentor/kontaktlærer på institutionen.

Inddragelse af jobcentret

Da en stor del af STU-eleverne overgår til jobcentrets regi efter endt STU, er en tidlig og løbende inddragelse af jobcentret med specialiserede STU-medarbejdere vigtig.

Den nye uddannelsesplan som centralt overleveringsselement i forbindelse med overgang til jobcentret

Den nye tværgående uddannelsesplan, som den kommunale ungeindsats skal stå for, kan med fordel omfatte beskrivelser af den unges funktionsniveau for at spare en del af afklaringsprocessen i jobcentret.

Sammensætning af visitationsudvalget og forarbejdet forud for selve visitationen

Visitationsudvalget sammensættes af den eller de kommunale forvaltninger, der har ansvar for STU og den unge (typisk børne- og ungeforvaltningen og socialforvaltningen) samt jobcentret, og der sikres en god indslusning ved samarbejde med grundskolen, fx ved at relevante medarbejdere mødes med medarbejdere fra skole-/børne- og ungeforvaltningen allerede, når eleverne går i 9. eller 10. klasse

MÅLRETTET PRAKTIK

Unge i STU-målgruppen er meget forskellige – ikke mindst med hensyn til deres muligheder for at indgå i beskæftigelsesrettede aktiviteter. Men for mange elever vil et målrettet og veltilrettelagt praktikforløb være et afgørende skridt mod tiden efter STU.

Praktikkonsulent på STU-institutioner

Institutionerne kan med fordel have tilknyttet en fast praktikkonsulent, hvis primære opgave er at finde mulige praktikpladser til institutionens elever. Praktikkonsulenten samarbejder med jobcentret og de lokale virksomheder.

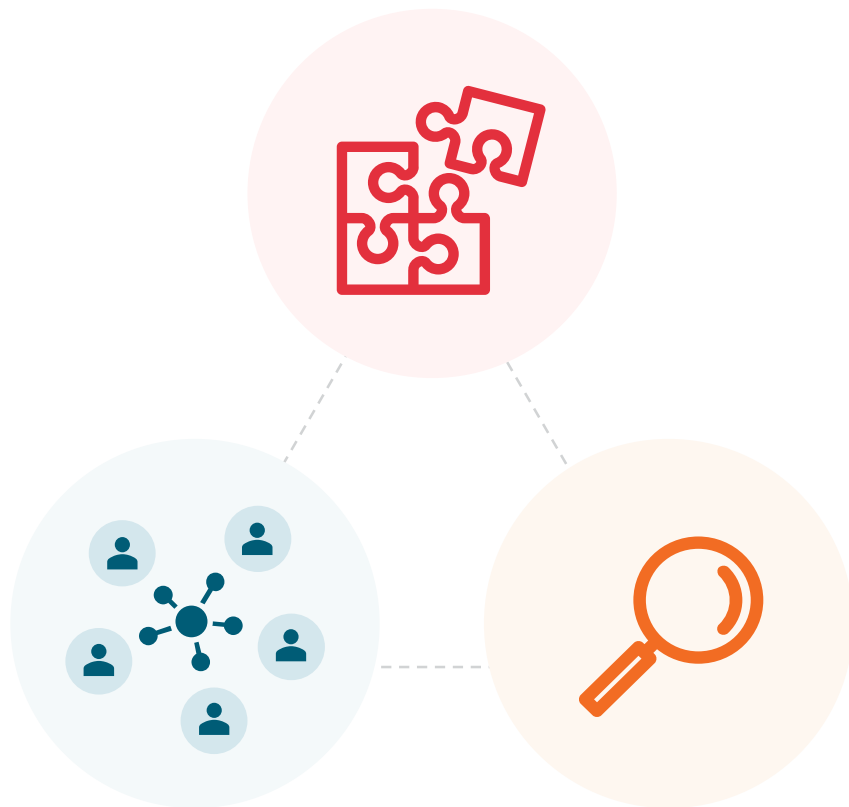
Praktikforløb med dannelses- og afklaringsmæssige formål

Praktikforløbene for den unge tilrettelægges med blik for såvel uddannelsesperspektivet som afklaring af den unges beskæftigelsesmuligheder.

UDFOLDELSE AF DE TRE PEJLEMÆRKER

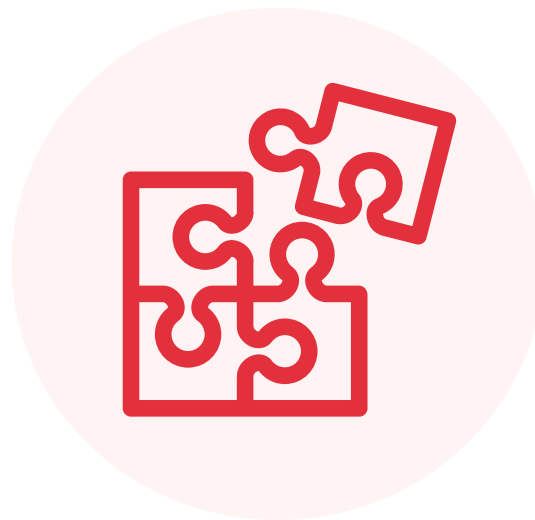

PEJLEMÆRKE 1

**INDDRAGELSE AF
DEN UNGE OG
FORÆLDRE**

PEJLEMÆRKE: INDDRAGELSE AF DEN UNGE OG FORÆLDRE

Inddragelse handler om, at den unge og forældrene aktiveres ved løbende at få mulighed for at beskrive den unges ønsker og kompetencer. Målet er, at forældrene og den unge inddrages i udarbejdelsen af uddannelsesplanen og løbende under STU-forløbet.

DEN FAGLIGE VURDERING OG DEN UNGES MEDINDDRAGELSE

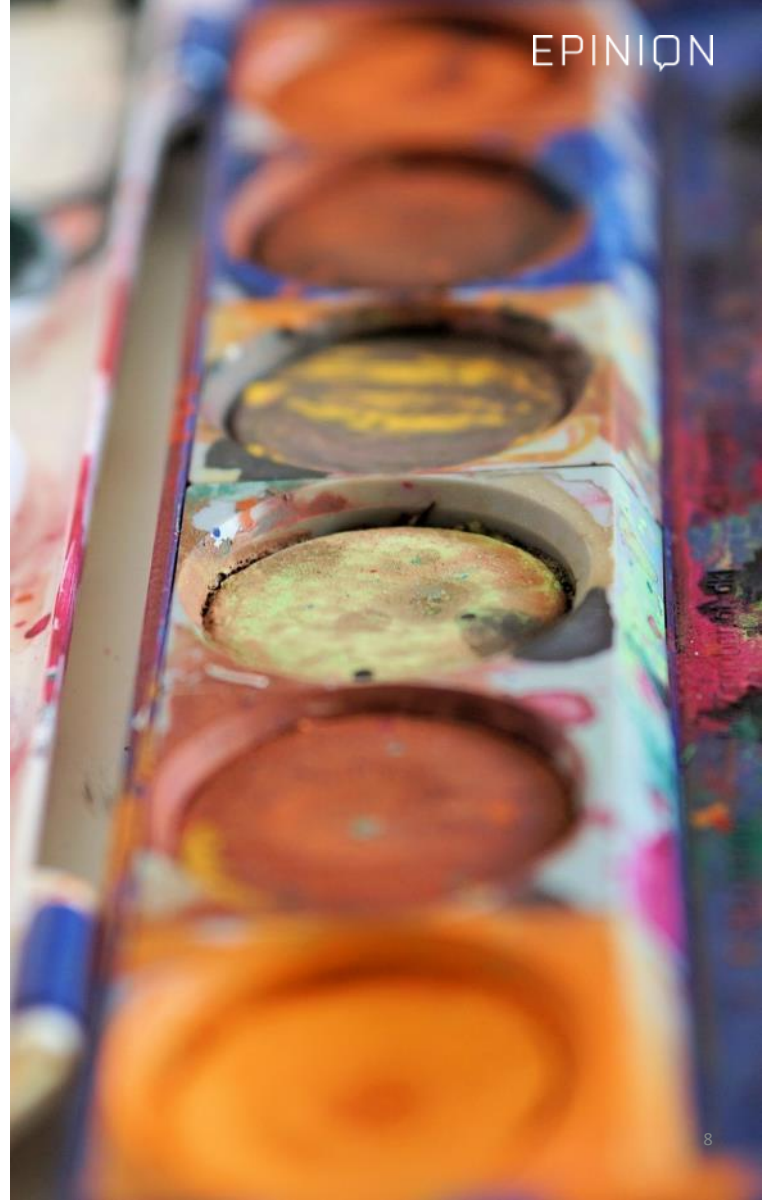
Den brede vifte af medarbejdere (jobcenter, UU, forvaltning og institutionspersonale mfl.), der som oftest er inde over arbejdet med STU-eleverne, har en faglighed og indsigt i området, der er afgørende for at sikre eleven det bedste STU-forløb. Det er dog samtidigt vigtigt at sikre processer, der gør, at den unge og ofte også den unges forældre oplever at kunne over- og gennemskue forløbet.

Det betyder ikke, at den unge eller forældrene bør overtage ansvaret for fx at vælge, hvilken institution vedkommende skal gå på. Men det betyder som minimum, at den unge og forældrene skal opleve, at de er blevet hørt, og at de beslutninger, der træffes om den unges forløb, bliver fagligt velbegrundet over for den unge og forældrene og derigennem skaber større forståelse og medejerskab for forløbet hos den unge og forældrene.

INGEN UNGE OG INGEN FORÆLDRE ER ENS

STU-målgruppen dækker over unge med meget forskelligartede udfordringer. Og ligeså forskellige, som de unge er, er forældrene – og derfor kan forældre med fordel inddrages på forskellig vis.

Nogle forældre vil kunne agere ressource for den unge og dermed inddrages i en støttende rolle, der kan bidrage til at modarbejde frafald eller sikre en god udslusning. Andre forældre vil i højere grad skulle inddrages med henblik på selv at blive støttet.

AFKLARING AF DEN UNGE OG FORÆLDRE INDEN STU

PEJLEMÆRKE

INDDRAGELSE AF DEN UNGE OG FORÆLDRE

BEST PRACTICE

INSTITUTIONSBESØG OG INTROFORLØB

For nogle unge og forældre kan det være vanskeligt at vurdere, om STU er det rette tilbud, og her kan det **fungere som en "øjenåbner"** at lade den unge og forældrene besøge et tilbud, inden visitationsprocessen påbegyndes.

Konkret kan det foregå ved, at den unge (og evt. forældre) **besøger én eller flere STU-institutioner**, men det kan også være et **"praktikforløb"** (over fx to uger) på en relevant STU-institution svarende til andre unges introduktionskurser eller brobygningsforløb. Dette kan være med til at **afmystificere** STU-tilbuddet for den unge og den unges forældre.

MEDINDFLYDELSE PÅ UDDANNELSESPLANEN, HERUNDER VALG AF INSTITUTION

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem, hvorvidt forældrene oplever at have haft medindflydelse på valget af institution til deres barn og forældrenes overordnede tilfredshed med det samlede STU-forløb: Jo mere de har oplevet af være inddraget des mere tilfredse.

Det endelige valg af STU-institution er kommunens ansvar, og hverken den unge eller forældrene besidder nødvendigvis et tilstrækkeligt overblik over, hvilket STU-tilbud der vil passe bedst til den unge. Men ikke desto mindre er det afgørende for den unges og forældrenes engagement uddannelsen, at de oplever at blive hørt i forhold til udarbejdelse af uddannelsesplanen og at få fagligt velbegrundede beslutninger om forløbet.

Flere kommuner har god erfaring med at inddrage **den unge og forældrene** ved at give dem mulighed for at besøge udvalgte STU-institutioner. **UU foretager således en "grovsortering"** baseret på dialog med eleven selv, forældre og eventuelle andre personer med kendskab til eleven (grundskolelærere, forvaltningsmedarbejdere o.l.). Den unge og forældrene får herefter mulighed for at besøge mindst to forskellige tilbud, som UU vurderer som relevante for eleven, og som den unge og forældrene herefter kan ønske at blive visiteret til.

LØBENDE INDDRAGELSE AF FORÆLDRE

PEJLEMÆRKE

INDDRAGELSE AF DEN UNGE OG FORÆLDRE

BEST PRACTICE

FORÆLDRE SOM MEDSPILLERE HVOR DET ER RELEVANT

Det er **ikke alle forældre**, der kan fungere som ressource for den unge i et STU-forløb. De kan selv mangle overskud til at magte rollen som støtte for deres barn, eller de kan have forestillinger om den unge (fx have svært ved at indse, at den unge ikke kan klare et ordinært uddannelsesstilbud), der ikke stemmer overens med fagpersonalets vurderinger og derfor modarbejder fagpersonalets indsatser. Unge, der er fyldt 18 år, kan af forskellige årsager også ønske, at deres forældre ikke blandes ind i forløbet.

I mange tilfælde vil den unges forældre dog kunne være en helt afgørende ressource for den unge. De vil kunne agere **den støttefigur, der er gennemgående i forbindelse med overgange** fra fx specialskole til STU eller fra STU til jobcenter.

Men ligesom løbende koordination på tværs af kommunale aktører er afgørende for at kunne skabe en helhedsorienteret og målrettet indsats for den unge, så er **løbende koordination** med de mere ressourcestærke forældre også nødvendigt for at kunne inddrage dem på en hensigtsmæssig måde. For at kunne yde den rette støtte skal forældrene vide, hvilke mål der sættes for eleven – både på institutionerne og hos de øvrige kommunale aktører. Derfor inddrages forældrene ved revision af den unges uddannelsesplan, herunder ved evt. institutionskift.

PEJLEMÆRKE 2

KOORDINERING I KOMMUNEN OG MED INSTITUTIONERNE

PEJLEMÆRKE: KOORDINERING I KOMMUNEN OG MED INSTITUTIONERNE

MANGE AKTØRER OG MANGE INDSATSER

De unge i STU-målgruppen er ofte involverede i flere kommunale indsatser – og ofte indsatser, der forvaltes af forskellige kommunale enheder. De kommunale enheder, der oftest er i spil, er Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), jobcentret, børne- og ungeforvaltningen og socialforvaltningen.

Der er dermed mange instanser, som den unge potentielt kan være involveret i, og kommunen må derfor skabe en organisering, hvor de forskellige fagligheder spiller sammen på den bedst mulige måde til den unges bedste – herunder at der er en klar ansvarsfordeling, som sikrer en hurtig og rigtig indsats i forskellige situationer. Organiseringen og samarbejdet skal sætte den unge i centrum og ikke skabe kommunale "siloer".

SAMMENFALD MED AMBITIONERNE I DEN KOMMUNALE UNGEINDSATS

Unge i STU-målgruppen vil ofte have både faglige, personlige og sociale udfordringer. Dermed vil de også ofte være i risikozonen for at blive negativt ramt af, hvad der i aftaleteksten til "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" (2017) beskrives som et "uklart myndighedsansvar" og deraf følgende "usammenhængende indsats".

Den gode praksis for kommunernes håndtering af STU-unge lægger sig dermed i mange henseender i helt naturligt forbindelse med den kommunale ungeindsats, der træder i kraft i 2019, med hvilken ambitionen netop er at sikre koordination på tværs af ungeindsatser.

Mange kommuner er allerede godt i gang med implementeringen af den kommunale ungeindsats, og dette afspejles også i pejlemærket, hvor fokus er på, hvordan case-kommunerne i praksis forsøger at koordinere indsatserne over for STU-eleverne.

INTEGRERET MEDARBEJDERTEAM MED FASTE PROCEDURER FOR SAMARBEJDE

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

UU OG JOBCENTRET PLACERES I SAMME ENHED MED ET STU-MEDARBEJDERTEAM

I en del kommuner er UU og jobcentret allerede nu organiseret sammen – og med den kommende kommunale ungeindsats vil en sådan organisering være oplagt for alle kommuner. Her kan et team af **medarbejdere med forskellig faglighed have såvel UU-funktioner som jobcenterfunktioner i forhold til den unge**. Således kan jobcenterrelaterede fokusområder – fx afklaring af den unges beskæftigelsesmuligheder – lettere indtænkes i den unges uddannelsesplan, ligesom jobcenterindsatserne hurtigt kan komme i spil ved pauser eller frafald.

FAST KONTAKTPERSON

Ligeledes i tråd med ambitionen med KUI ligger kontakten til den unge ideelt set hos én medarbejder fra teamet. Den unge har dermed kun **én eller få personer** at forholde sig til, hvilket bidrager til at skabe tryghed og overblik i udslusningen.

FASTE PROCEDURER FOR TÆT SAMARBEJDE

Medarbejderne fra UU, jobcentret, den eller de relevante forvaltning(er) mødes med en fast mødefrekvens (fx hvert 3. måned) og *gør* status over alle kommunens STU-elever. Medarbejderen fra UU har inden mødet indhentet relevant information fra de enkelte STU-institutioner. Den faste procedure har til formål at sikre:

- Bedre forudsætninger for at **gribe ind, inden eventuelle udfordringer tager overhånd** og evt. medfører frafald
- At medarbejderne i de enheder, som eleven typisk vil overgå til efter endt STU, **oparbejder et bedre kendskab** til de unge og deres muligheder og behov tidligt i forløbet
- Anledning til at **fastlægge og løbende tilpasse rollefordelingen**

TÆT KOBLING AF STU DER UNDERSTØTTER KOORDINATION AF INDSATSER

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

TÆT KOBLING AF STU I DEN KOMMUNALE FORVALTNING MED ANSVAR FOR HANDICAP OG STØTTEFORANSTALTNINGER

I nogle kommuner forankres STU i den kommunale forvaltningsenhed, der har ansvar for handicap og støtteforanstaltninger. Formålet er grundlæggende at **sammentænke især botilbudsstøtte**, som ofte er en helt central supplerende indsats for den unge, **med visitationen til STU-forløbet**.

Der er således tale om et **organisatorisk forsøg på at understøtte en helhedsorienteret indsats for den unge**, der modarbejder den konflikt, der fx kan opstå, når én forvaltningsenhed har visiteret til et STU-tilbud, som forudsætter et botilbud, og en anden forvaltningsenhed afviser bevillingen hertil.

Men også i forbindelse med **udslusningen** er det afgørende, at indsatser vedrørende den unges boligforhold koordineres. STU-forløbet bliver for mange unge rammen for en tryk hverdag, og afslutningen på det trygge forløb er ofte bekymringsvækkende på grund af usikkerheden om, hvad der nu skal ske. Særligt er det at foretrække, hvis en eventuel **flytning kan klares, inden STU'en afsluttes**, fx et halvt år før så det ikke både er et nyt forløb, der starter op bagefter, evt. udskiftning af sagsbehandlere, samtidig med en flytning.

UDDANNELSESPLANEN SOM SAMLENDE PLAN FOR KOORDINATION AF MÅL

Unge i STU-målgruppen er ofte omfattet af **flere forskellige handleplaner** fra fx socialforvaltningen, jobcentret eller UU. Hvis den unge har flere instanser, der sætter mål for ham/hende, er det afgørende, at disse koordineres og helst arbejdes sammen i én plan, som der følges op på i fællesskab mellem de involverede parter.

Fra 2019 vil alle unge have en *uddannelsesplan* (efter lov om kommunal ungeindsats), indtil den unge er fyldt 25 år og har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse eller fået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Denne plan vil fremover skulle **anvendes som en overordnet samlende plan** for de forskellige indsatser og målsætninger, som den unge er involveret i.

INDDRAGELSE AF MENTORER/STØTTEKONTAKTPERSONER SOM HJÆLP TIL "ALT DET ANDET"

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF
OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

STØRRE TILFREDSHED OG BEDRE FASTHOLDELSE

Ikke alle forældre kan inddrages som ekstra støtte for den unge. Unge over 18 **ønsker måske ikke, at deres forældre skal involveres**, eller forældrene **mangler selv ressourcer til at bidrage** med den nødvendige støtte. Her kan en mentor eller en støttekontaktperson tildelt af kommunen eller en kontaktlærer på skolen i stedet understøtte, at eleven fastholdes i STU-uddannelsen, da denne person kan være med til at sikre, at der også tages hånd om "alt det andet" uden for skolen.

I disse situationer kan en mentor eller støttekontaktperson **med fordel tænkes ind i det samlede tilbud** til målgruppen. Elever med fast kommunal mentor ender nemlig oftere med at gennemføre deres STU-forløb sammenlignet med elever uden en fast mentor. Ligeledes er der signifikant flere af de elever, som har en mentor, der ifølge forældrene ikke på noget tidspunkt i forløbet har været tæt på at afbryde. Forældre til børn med en fast kommunal mentor er desuden signifikant mere tilfredse med STU-forløbet end forældre til børn uden en mentor.

SAMMENSÆTNING AF VISITATIONSUDVALGET OG FORARBEJDET FORUD FOR SELVE VISITATIONEN

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

KOORDINATION FORUD FOR SELVE VISITATIONEN

Det er almindeligvis et visitationsudvalg i kommunen, der træffer endelig afgørelse af, om den unge tildeles et STU-forløb. Visitationsudvalget træffer afgørelse på baggrund af indstilling fra UU.

For at sikre en effektiv behandling bør indstillingen allerede **forud for selve visitationen** være koordineret med evt. andre kommunale aktører, som kender den unge, typisk socialforvaltningen og/eller jobcentret, **så visitationsudvalget ikke bliver sagsbehandlende.**

KOORDINATION MED GRUNDSKOLEAKTØRER

For en række unge – typisk unge i specialskoler – er STU i praksis den eneste relevante ungdomsuddannelsesmulighed. For disse unge er det derfor oplagt allerede at tage de første skridt i forberedelsen af overgangen til STU, imens den unge stadig går i grundskole.

For denne del af målgruppen **mødes de relevante medarbejdere med medarbejdere fra skole-/børne- og ungeforvaltningen** allerede, når eleverne går i 9. eller 10. klasse eller ca. ½ år før STU for at forberede en overgang til STU. Et emne for disse tidlige drøftelser kan være, hvorvidt den unge fx skal tilbydes 10. klasse eller efterskoleforløb, inden STU-forløbet påbegyndes.

VISITATIONSUDVALGETS SAMMENSÆTNING I OVERENSSTEMMELSE MED GOD FORVALTNINGSSKIK

I overensstemmelse med god forvaltningsskik bør man **ikke sammenblande** dels rollen som **indstiller** (UU) med rollen som **beslutningstager** (visitationsudvalget), dels rollen som **bestiller** (visitationsudvalget) med rollen som **leverandør** (institutionen).

Den **mest hensigtsmæssige sammensætning af visitationsudvalget** er derfor den eller de kommunale forvaltninger, der har ansvar for STU og den unge, typisk børne- og ungeforvaltningen og socialforvaltningen, samt jobcentret, som i langt de fleste tilfælde har ansvar for den unge efter endt STU.

GENNEMSIGTIGHED I KVALITETSSTANDARDEN OG LØBENDE OPFØLGNING

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

KVALITETSSTANDARDE

Et STU-forløb skal pr. definition altid være individuelt tilrettelagt, men kommunen kan med fordel opsætte kvalitetsstandarder for uddannelsen. Formålet med kvalitetsstandarder er at fastsætte *overordnede* rammer for uddannelsen og sikre gennemsigthed. Det kan fx være standarder for:

- Fysiske rammer
- Medarbejdernes uddannelse og kompetencer
- Kvaliteten af værksteder
- Indhold i uddannelsen
- Praktik
- Krav om dokumentation af elevernes funktionsniveau
- Afrapportering af elevernes fravær
- Proceskrav i forbindelse med frafald og udslusning, herunder fx inddragelse af jobcentret
- Økonomi

INSTITUTIONSKATALOG

Kommunen etablerer et katalog over STU-institutioner, man samarbejder med i forhold til forskellige målgrupper, hvor kvalitet og pris er kendt, og som visitationsudvalget i samarbejde med den unge og forældrene kan trække på i visitationsprocessen.

Med et katalog over institutioner, hvor **målgrupper, kvalitet og pris på forhånd er kendt**, kan kommunen bedre inddrage både den unge og forældre i valget af institution, hvilket bidrager til, at den unge kommer sammen med unge i samme målgruppe, som han/hun kan spejle sig i.

MODELLER FOR FASTSÆTTELSE AF RAMMER FOR SAMARBEJDET MED STU- INSTITUTIONERNE

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

EKSPLICITERING AF RAMMER FOR SAMARBEJDE MED STU-INSTITUTIONERNE

Kommunen indgår **mere eller mindre formaliserede aftaler** med en række allerede kendte STU-institutioner baseret på kommunens kvalitetsstandarder, og de centrale aktører (forvaltningen med ansvar for STU, UU og eksisterende institutionsledere) følger op og justerer eventuelt løbende aftalerne, så tilbuddene tilpasses og eventuelle nye behov dækkes. Aftalerne kan også etableres gennem et egentligt udbud, hvor én eller flere kommuner i fællesskab sender **STU-opgaven i et offentligt udbud**.

Aftalerne kan indgås på forskellige detailniveauer. Men i alle tilfælde giver de kommunen et godt **redskab til at sikre institutionernes kvalitet** og mulighed for at gribe ind, hvis institutionen ikke lever op til aftalerne eller de stillede krav, ligesom de giver kommunen mulighed for at stille proceskrav, som kan sikre god ind- og udslusning og minimere frafald. Nedenfor fremgår to eksempler på, hvad kommunerne kan stille krav til.

TO EKSEMPLER PÅ KRAV TIL INSTITUTIONERNE

Løbende orientering om fravær: I nogle kommuner er der formuleret klare procedurer eller retningslinjer for, **hvordan relevante aktører orienteres om og håndterer stigende fravær**. STU-elevens fravær kan skyldes mange ting (manglende motivation, sygdom, familiære forhold mv.). Men i **alle tilfælde bør stigende fravær give anledning til øget opmærksomhed** – i første omgang fra elevens STU-institution, men på sigt også fra øvrige aktører (UU, jobcenter og forvaltning). Den løbende orientering om elevens fraværssituation er nemlig afgørende for, at de øvrige aktører kan tilrettelægge indsatser (fx tildeling af støttekontaktpersoner, praktikforløb, behandlingsforløb etc.) for den unge, der skal supplere eller i sidste ende erstatte STU-forløbet.

Aktivitet i forbindelse med pauser/orlov: Uanset årsagen til pausen er det afgørende, at pausen ikke bliver fravær af aktivitet. I case-kommunerne understreges det således, hvordan der frem for alt arbejdes på at **undgå, at den unge "efterlades til sig selv"**. På den baggrund efterstræbes det, at pauser ikke bliver pauser *fra* noget, men pauser *til* noget. Brugen af pauser og orlov fra STU-forløb medfører derfor typisk situationer, hvor der i **særlig høj grad er behov for at koordinere på tværs af kommunale aktører**, da de ofte indebærer, at det daglige arbejde med den unge i større eller mindre omfang overdrages til andre aktører.

INDDRAGELSE AF JOBCENTRET

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

MEDLEM AF VISITATIONSUDVALGET

De fleste STU-elever kommer i jobcentrets regi efter endt uddannelse, og derfor inddrages jobcentret i STU-forløbet helt fra begyndelsen – **konkret som medlem af kommunens visitationsudvalg.**

For de unge som er kendt af jobcentret på forhånd, kan det bidrage med indsigter om elevens særlige behov og ønsker, der er relevante for visitationen. For de øvrige elever får jobcentret fra starten kendskab til og involveres i arbejdet med den unge. Ved at være med i visitationsudvalget sikres jobcentret indsigt i, hvem de vil skulle arbejde med på et senere tidspunkt.

FRA PASSIV INDDRAGELSE TIL MERE AKTIV ROLLE PÅ ELEVENS SIDSTE ÅR I STU-FORLØBET

For at sikre at jobcentret løbende kan følge de unges udvikling (positive eller negative) – og derigennem bedre kan berede sig på at tilrettelægge en fokuseret og kvalificeret indsats, hvis/når den unge overgår til jobcenterregi – så lægges en procedure fast for jævnlige møder mellem UU, forvaltning og jobcentret.

Jobcentret følger **herigennem tavst med i STU-elevernes forløb de første to år** – men er parat til at gribe ind, hvis eleven falder fra, og kan evt. komme med forslag til praktikforløb – men **bliver mere aktiv deltager på møderne og i arbejdet med eleven i det sidste år**, hvor udslusningen planlægges. Eksempelvis ved at give input til afsluttende praktik eller andre indsatser som kan lette elevens overgang fra STU til aktiviteter i regi af jobcentret.

VIDENSOPBYGNING HOS DEN ENKELTE MEDARBEJDER

I **tråd med formålet med den kommunale ungeindsats** er formålet med den løbende inddragelse at gøre jobcentrets indtryk af eleven mere helstøbt og skabe bedre vilkår for jobcentret til at kvalificere jobcenterindsatsen for eleven, hvis/når det bliver relevant. Særligt er det at foretrække, hvis vidensopbygningen sker hos én eller få medarbejdere. På den måde oparbejder vedkommende nemlig **viden om den enkelte elev**, som medarbejderen kan udnytte til at skabe **hurtigere og mere tilpassede afklaringsforløb** i jobcentret – fx ved at sende dem direkte til rehabiliteringsteamet, hurtigere tildele førtidspension eller påbegyndelse af fleksjobforløb.

DEN NYE UDDANNELSESPLAN SOM CENTRALT OVERLEVERINGSELEMENT I FORBINDELSE MED OVERGANG TIL JOBCENTRET

PEJLEMÆRKE

KOMMUNAL ORGANISERING AF OG SAMARBEJDE OM STU

BEST PRACTICE

UDARBEJDELSE AF SUPPLERENDE FUNKTIONSBESKRIVELSE TIL JOBCENTRET

Da kompetencepapiret blev ændret 2013 var det bl.a. under hensyntagen til, at jobcentret i højere grad skulle kunne anvende de informationer, der var indeholdt i papiret, i centrets videre arbejde med den unge efter endt STU.

Det har imidlertid været vanskeligt i praksis, da kompetencepapiret mange steder også anvendes som et papir til anerkendelse (en slags diplom) målrettet eleven. Det betyder, at der i kompetencepapiret typisk *ikke* lægges vægt på mere afklaringsrettede beskrivelser af eleven (herunder beskrivelser af elevens begrænsninger eller af den støtte eleven evt. er afhængig af for at kunne håndtere en konkret opgave) – dvs. de oplysninger som **jobcentret har brug for at kende til i den afklaringsproces** mange unge skal gennemgå efter STU.

For at imødekomme både anerkendelses- og afklaringsbehovet er der gode erfaringer med **særskilte funktionsbeskrivelser af de unge**. I nogle tilfælde er der udviklet særlige skabeloner til funktionsbeskrivelserne, andre steder er de mere formløse.

MED DEN KOMMUNALE UNGEINDSATS (KUI): UDDANNELSESPLANEN ANVENDES SOM TVÆRGÅENDE PLAN

Med de ændringer i vejledningsloven (nu lov om kommunal indsats for unge under 25 år) der træder i kraft i 2019, udvides uddannelsesplanen til at skulle følge alle unge under 25 år, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse eller er fast forankret i beskæftigelse og justeres efter behov i samarbejde med den unge.

Denne uddannelsesplan **skal kunne anvendes af alle kommunale enheder** og understøttes digitalt. Den skal derudover kunne justeres løbende – også under STU-forløbet – og vil kunne indeholde den information, som jobcenteret (den kommunale ungeindsats) har behov i det videre arbejde med den unge, og som flere kommuner i dag dokumenterer i supplerende funktionsbeskrivelser. Derved kan man reducere en ofte langvarig afklaringsproces i jobcentret.

PEJLEMÆRKE 3

MÅLRETTET PRAKTIK

PEJLEMÆRKE: MÅLRETTET PRAKTIK

Virksomhedspraktik vil ikke nødvendigvis være relevant for alle unge i STU-målgruppen – men for nogle vil det være et værdifuldt element i uddannelsesforløbet, der især knytter sig til tilrettelæggelsen af den gode udslusning.

PRAKTIK I STU-REGI

Unge i STU-målgruppen er meget forskellige – ikke mindst med hensyn til deres muligheder for at indgå i beskæftigelsesrettede aktiviteter. Nogle unge vil have udsigt til at kunne komme i forskellige former for beskæftigelsesaktiviteter (fleksjob mv.) umiddelbart efter STU, mens det for andre vil være mere relevant med beskyttet beskæftigelse.

Men for den del af målgruppen der på sigt vil kunne indgå i ordinær beskæftigelse, vil praktikforløb i virksomheder ofte være relevant – dels ud fra et dannelsesperspektiv (hvad vil det sige at have et arbejde?) og dels ud fra et afklaringsperspektiv (hvordan kan den unge evt. bidrage i en virksomhed efter STU?).

MED DET RETTE MATCH KAN DET EFTERFØLGENDE AFKLARINGSFORLØB I JOBCENTERREGI AFKORTES

Mere afklaringsmålrettede praktikforløb kan bidrage til at give jobcentret bedre betingelser for at tilrettelægge et godt forløb i jobcenterregi efter STU – eller i bedste fald helt undlade at skulle gennemføre afklaringsforløb efter STU.

Men for at praktikforløbene kan anvendes i den henseende, er det afgørende, at der findes det rette match. Dette kræver både et indgående kendskab til de enkelte elevers forudsætninger og ønsker og til virksomhederne i lokalområdet, hvor praktik for STU-målgruppen er en mulighed.

PRAKTIKKONSULENT PÅ STU-INSTITUTIONER

PEJLEMÆRKE

MÅLRETTET PRAKTIK

BEST PRACTICE

DET RETTE MATCH MELLEM UNG OG PRAKTIKSTED

Det er afgørende at finde det rette match mellem den unge og STU-institutionen, og tilsvarende er det afgørende at finde det rette match mellem den unge og praktikstedet. Dette kræver både et godt kendskab til de arbejdspladser, hvor praktik for STU-elever er relevant, og i ligeså høj grad et indgående kendskab til de enkelte elevers behov, ønsker og muligheder.

Flere institutioner (med elever tilhørende en målgruppe, der vil kunne gennemføre en virksomhedspraktik) har gode erfaringer med at have **en fast praktikkonsulent tilknyttet**, hvis primære opgave er at finde mulige praktikpladser til institutionens elever.

Arbejdet består konkret i at **skabe og vedligeholde relationer til potentielle praktiksteder**, men også at opnå et tilstrækkeligt **kendskab til institutionens elever** i samarbejde med institutionens øvrige pædagogiske personale, så der kan findes og etableres et godt match mellem elev og praktiksted.

INDDRAGELSE AF JOBCENTERKOMPETENCER

Ikke alle institutioner har størrelsen til at det giver mening at have en praktikkonsulent tilknyttet, der primært eller udelukkende arbejder med at matche elever og praktiksteder. Nogle institutioner arbejder i stedet med lejlighedsvist at **udnytte jobcentrets netværk** og kendskab til det lokale erhvervsliv, og inddrager jobcentret med dette formål.

PRAKTIKFORLØB MED DANNELSES- OG AFKLARINGSMÆSSIGE FORMÅL

PEJLEMÆRKE

MÅLRETTET PRAKTIK

BEST PRACTICE

PRAKTIKFORLØB DER GRADVIST BRINGER DEN UNGERE TÆTTERE PÅ AFKLARING

Dannelsesmæssigt bruges praktikforløbene til at give den unge en fornemmelse af, hvad det vil sige at have et selvstændigt voksenliv, herunder et arbejde, og det kan i sig selv være en opbyggelig oplevelse for den unge at gennemføre et praktikforløb. Afklaringsmæssigt bruges praktikforløbene som et led i afklaringsarbejdet, hvor både den unge selv og de involverede aktører (særligt jobcentret) kan opnå værdifulde erfaringer, der kan målrette forløbet efter STU.

I flere case-kommuner indtænkes der for nogle elever flere praktikforløb i STU-forløbet, der har til formål **gradvist at bringe eleven tættere på aktiviteter, der svarer til aktiviteter, som den unge også vil kunne indgå i efter STU** (fx i form af et fleksjob).

De **første praktikforløb** er således først og fremmest interessedrevne og knyttet til den enkelte elevs personlige interesser. De **efterfølgende praktikforløb** tænkes så gradvist mere erhvervsrettede og med fokus på, at praktikstedet potentielt vil være en arbejdsplads, som den unge potentielt vil kunne arbejde på efter STU.

Praktikken i STU kan på den måde i sidste ende give en forsmag på, hvad der potentielt venter den unge efter STU – blot inden for STU'ens mere vante rammer. Den unge vil i regi af STU'en og med pædagogisk støtte fra personalet her, kunne prøve kræfter med arbejdsmarkedet på en mere risikofri facon, sammenlignet med jobcenterforløbene, hvor de pædagogiske ressourcer omkring den unge ofte vil være mindre.